

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 1537-05-17 פלונית ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

1

בפני כב' השופט ליאור ברינגר

התובעת

פלונית,

ע"י ב"כ עו"ד נורית פיש ועו"ד הדר זיו-להב

נגד

הנתבעים

חמישה נתבעים

כולם ע"י ב"כ עו"ד דניאל ורשבסקי

(המתנגדים לצוואה)

2

3

פסק דין

4

5

1. המנוח נפטר בגיל 80 ביום --2016 והשאיר אחריו 8 צוואות כמפורט להלן :

6

א. צוואה בעדים מיום 28.8.14.

7

ב. צוואה בעדים מיום 25.11.14.

8

ג. צוואה בעדים מיום 7.12.14.

9

ד. צוואה בעדים מיום 23.3.15.

10

ה. צוואה בעדים מיום 7.6.15.

11

ו. צוואה בעדים מיום 29.9.15.

12

ז. צוואה בעדים מיום 12.10.15.

13

ח. צוואה בעדים מיום 24.11.15.

14

2. סה"כ נולדו למנוח ולגרושתו 7 ילדים ובכל אחת מצוואותיו שינה את שמות יורשיו כאשר בכל פעם

16

הוא מעדיף את מי מילדיו על פני האחרים.

17

3. בצוואתו האחרונה מיום 24.11.15, (להלן: "הצוואה"), ציווה המנוח את כל רכושו לבתו פלונית

19

ולה בלבד (להלן: "פלונית").

הנתבעים הם אחיה של פלונית והם מתנגדים למתן צו קיום לצוואה בטענה שהמנוח לא היה כשיר

בזמן שחתם על הצוואה ופלונית השפיעה עליו השפעה בלתי הוגנת שגרמה לו לצוות אל כל רכושו

לפלונית בלבד ולנשל מעזבונו את כל ילדיו האחרים.

22

4. מטעם בית המשפט מונה מומחה, פרופ' -, להעריך אם המנוח היה כשיר לחתום על הצוואה.

24

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 1537-05-17 פלוגית ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

- פרופ' -- בדק את כל התיעוד הרפואי של המנוח בקופת חולים לאומית והגיע למסקנה כי התיעוד הרפואי מצביע על שיטיון אצל המנוח אולם אין עדות שהשיטיון היה בדרגה כזאת שפגע ביכולתו להבין טיבה של צוואה.
- להערכת המומחה, המנוח היה כשיר להבין את הצוואה.
- 5.
- עם זאת, המומחה מצא לנכון לציין בחוות דעתו כי הוא אינו עוסק ואינו בוחן האם המנוח היה תלוי באחרים ואם היה נתון להשפעה בלתי הוגנת.
- 6.
- המומחה רשם בחווה"ד כי עפ"י התיעוד הרפואי המנוח סבל משטיון כבר בשנת 2013 ומפרט מסמכים רפואיים שונים הנוגעים לכך, כגון:
- א. ביום 17.2.2015 (9 חודשים לפני הצוואה) המנוח נבדק ע"י ד"ר -- אשר מצא שהמנוח דמנטי, אינו משת"פ והופנה לבדיקה אצל פסיכוגריאטר.
- ב. ביום 1.6.15 וביום 20.7.15 (4 חודשים לפני הצוואה) המנוח נבדק על ידי פסיכוגריאטר ד"ר -- אשר מצא כי המנוח דמנטי, לוקה באלצהיימר, אינו מתמצא בזמן, חלקי במקום, מוסר מידע על עצמו וסביבתו חלקי. זיכרון לקוי, לא זוכר בוודאות שמות כל ילדיו, ריכוז וחישוב לקויים, מבחן שעון לקוי, מינימטל 19/30.
- 7.
- למרות האמור, פרופ' -- מסביר מדוע הוא מעריך שהמנוח היה כשיר להבין את הצוואה, כשהוא מסתמך בעיקר על מסמך "הערכת תלות" של המוסד לביטוח לאומי מיום 25.6.15 שנערך על ידי גב' -- בנוסף מסתמך המומחה על העובדה שהמנוח התגורר לבד בתקופה הרלוונטית לחוות הדעת – עובדה עליה חזר המומחה מספר פעמים בחוות הדעת.
- 8.
- עם זאת מצא המומחה לנכון לציין בחוות דעתו כי "המגבלות של חוות דעת מסוג זה ידועות ולכן החלטה על מסוגלות/כשירות מתקבלת על ידי בית משפט בהסתמך על כל העדויות המובאות לפניו והנצרכות בהליך המשפטי של חקירה נגדית..."
- 9.
- המומחה ציין בחווה"ד כי התיעוד הרפואי שעמד בפניו היה סותר, כאשר הסתירה המשמעותית היא בין הערכת מצבו של המנוח ע"י הפסיכוגריאטר ד"ר -- לבין הערכת עובדת המל"ל גב' --.
- פרופ' -- מעדיף את הערכת עובדת המל"ל מכיוון שאותה עת המנוח גר לבדו (למיטב ידיעתו של המומחה), הוא חי לבד וניתן להבין שדאג לעצמו ברוב שעות היממה.
- פרופ' -- מציין כי ד"ר -- הגיע למסקנה שהמנוח זקוק להשגחה מתמדת אולם בפועל מסתבר לכאורה שהמנוח גר לבדו וטיפל בענייניו בעצמו.
- פרופ' -- קובע שאין חולק על כך ש ד"ר -- בעל כשורים מקצועיים רלוונטיים גבוהים יותר מאלה של עובדת המל"ל, אולם בפועל מצטיירת תמונה שהמנוח גר לבדו וטיפל בעצמו.
- 10.
- בעדותו בבימ"ש אישר פרופ' -- שתוצאת מבחן מינימנטל 19/30 מעידה על מצב לא קל.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 1537-05-17 פלונית ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

11. פרופ' -- אישר כי לו ידע שבעת הרלוונטית המנוח לא גר לבד אלא גר אצל ביתו, **חוות דעתו היתה משתנה**. פרופ' -- הוסיף וציין כי **התיעוד הרפואי לתקופה הרלוונטית הוא די זל**. המומחה חזר על עמדתו זו מספר פעמים ואמר שבהחלט יש משמעות לשאלה אם המנוח גר לבד או אצל ביתו.
12. המומחה פירט בעדותו כי הוא לא נכנס לשאלת תלותו של המנוח, ובוודאי שאם המנוח גר אצל מישהו והיה תלוי בו, אפילו תלות פיזית בלבד, יכולה להיות לדבר השפעה, בפרט בהילקח בחשבון מצבו הקוגניטיבי המוחלש של המנוח.
- אין חולק שלמנוח היתה ירידה קוגניטיבית ולכן, בכדי לגרום לו לכתוב צוואה שאינה משקפת את רצונו האמיתי, הכמות או המידה של ההשפעה הבלתי הוגנת עליו יכולה להיות פחותה מזו המופעלת על אדם צלול לחלוטין שאינו תלוי באחרים. המומחה לא שקל ולא איזן בין המשתנים השונים, הואיל וזה לא תפקידו.
13. בעדותה בבימ"ש (23.9.19) אישרה פלונית שהאב המנוח עבר להתגורר עמה בבית בחודש ספטמבר 2015. מכך עולה שהמומחה טעה שעה שהסתמך על עובדה שגויה, הואיל ולא הובא לידיעתו שבעת חתימתו על הצוואה (24.11.15) לא גר המנוח לבדו. הוא גר אצל ביתו פלונית, אשר עפ"י הצוואה היא הזוכה היחידה בכל רכשו.
14. המסקנה העולה מהאמור לעיל היא שאמנם המומחה העריך שהמנוח היה כשיר להבין את הצוואה, אולם הערכת המומחה הסתמכה על עובדה שגויה. בנוסף, עפ"י המומחה אין חולק שהמנוח לא היה חזק וצלול ככל אדם נורמטיבי, מצבו הקוגניטיבי היה ירוד ו – 4 חודשים קודם לחתימת הצוואה הוא נבדק ע"י פסיכוגריאטר שקבע כי הוא דמנטי, לוקה באלצהיימר, אינו מתמצא בזמן, חלקי במקום, מוסר מידע על עצמו וסביבתו חלקי, זיכרון לקוי, לא זוכר בוודאות שמות כל ילדיו, ריכוז וחישוב לקויים, מבחן שעון לקוי, מינימנטל 19/30.
15. בעדותה בבימ"ש הודתה פלונית שהמנוח עבר לגור איתה בביתה בספטמבר 2015, כחודשיים לפני הצוואה. היא הודתה שאסרה על אחותה - (מתנגדת 2) להגיע לביתה ולבקר את האב המנוח ללא נוכחותה. היא הודתה שבתקופה בה חתם המנוח על הצוואה הוא ייפה את כוחה בחשבון הבנק שלו. היא הודתה שבנה עבר לגור בביתו של המנוח, מבלי לשלם שכ"ד. היא הודתה שכחודשיים לפני שהאב נפטר, היא השכירה את ביתו בשכ"ד חודשי בסך 5,000 ₪ וגבתה את שכח"ד לעצמה ולא לאב המנוח. היא הודתה שבאותה תקופה השתמשה בחשבון הבנק של האב ורכשה לעצמה דברים שונים, כגון רהיטים ותכשיטים. לדבריה האב אמר לה שהכל שלה ולכן השתמשה בחשבונו כרצונה.
16. האחים המתנגדים העידו כי פלונית פעלה לנתק את קשריו של המנוח עם ילדיו ולא אפשרה להם לבקרו.
- מתנגד 4 - העיד כי פלונית מנעה ממנו להיפגש עם האב ומנעה מהאב לצאת מביתה, בעוד קודם לכן, לפני שעבר לגור עם פלונית, היו לאב יחסים מאוד טובים עם בנו - .
- גם הבת - מתארת תהליך הדרגתי של הרחקת האב מילדיו ע"י פלונית.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 1537-05-17 פלוגית ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

- 1 כך גם הבן - העיד כיצד פלוגית הרחיקה אותו מהאב.
2 גם הבת - העידה אותו הדבר, כאשר ל-. אין לכאורה כל ענין בביטול הצוואה הואיל וגם אם
3 לא יינתן לה צו קיום, ישנה צוואה קודמת (מיום 12.10.15) שגם לפיה - אינה יורשת דבר
4 מעיזבון האב.
5 17. עדותם של האחים המתנגדים עשתה עלי רושם מהימן בעוד עדותה של פלוגית אינה אמינה
6 עלי, מה גם שפלוגית הודתה כאמור שאסרה על אחיה לבקר את האב ללא נוכחותה, מה
7 שתומך בעדות האחים המתנגדים לקיום הצוואה.
8 18. האב המנוח חתם כאמור על 8 צוואות בתקופה של שנה ו-3 חודשים (בין 28.8.14 לבין
9 24.11.15). מתוך 8 הצוואות, כל 7 הראשונות נערכו ע"י עו"ד A. ואילו הצוואה האחרונה,
10 שנחתמה כחודש וחצי אחרי הקודמת לה, נערכה ע"י עו"ד אחר. מדוע החליט לפתע המנוח
11 להחליף עו"ד? משך כל אותה התקופה שינה האב מעת לעת את צוואותיו, את כולן עשה אצל
12 אותה עו"ד ולפתע, את צוואתו האחרונה עשה אצל עו"ד אחר. מדוע? פלוגית טוענת שכך אבא
13 רצה. מדוע רצה כך? לטענת פלוגית, משום שרב עם עו"ד A.
14 19. עו"ד A. העידה ביום 18.9.19 והתרשמתי מכנותה ואמינותה. עוה"ד הבהירה כי לא התגלע
15 ריב כלשהו בינה לבין המנוח ולהערכתה החלפת עוה"ד הוא תוצאה של השפעה כלשהי על
16 האב. עו"ד A תיארה כיצד תמיד נהג האב להגיע אליה לבד כשחתם על צוואותיו, אולם בפעם
17 האחרונה שהגיע אליה לחתום על צוואתו מיום 12.10.15, הגיע בליווי פלוגית ובעלה, כשמצבו
18 הפיזי היה כבר מדורדר מאוד. לדברי עו"ד A, פלוגית התקשרה אליה וביקשה לתקן את
19 הצוואה. עוה"ד דרשה לשוחח עם המצווה עצמו ולברר שזה רצונו. לאחר מכן הגיע אליה
20 המצווה בליווי פלוגית ובעלה ועוה"ד ביקשה שיתרחקו מהמקום. זו היתה פעם ראשונה
21 שהמנוח הגיע אליה בליווי כלשהו ובעת הזו כבר לא יכול היה לעלות למשרד עוה"ד, אשר
22 נאלצה לרדת לרחוב בכדי להחתימו על הצוואה.
23 20. עו"ד A הוסיפה והעידה כי לאחר מכן פנתה אליה פלוגית וביקשה שתמסור לה את כל
24 הצוואות שאי פעם ערכה למנוח, פלוגית ביקשה מעוה"ד במפורש שלא יישאר אצלה תיעוד
25 כלשהו לצוואות.
26 21. פלוגית אינה סותרת את עדותה של עו"ד A למעט בענין אחד: לטענת פלוגית, אבא נתן בזמנו
27 במתנה ל-. מגרש במזכרת בתיה. לאחר מכן האב התחרט וביקש לבטל את המתנה. עו"ד A
28 אמרה לאב שאינה יכולה לבטל את מסמכי ההעברה ולכן האב כעס על עוה"ד, רב איתה ועבר
29 לעו"ד אחר.
30 עו"ד A העידה והבהירה כי הסבירה לאב שמבחינה משפטית היא לא יכולה לבטל את מתנת
31 המקרקעין, האב קיבל את הסברה ולא כעס עליה. לא היה ריב, לא צעקות ולא כעסים,
32 ולראיה, האב המשיך להגיע לעו"ד A והיא המשיכה לטפל בעניינו, לרבות 2 צוואות נוספות

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 1537-05-17 פלוגית ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

- 1 שערכה עבורו. כאמור, התרשמתי ממהימנותה של עו"ד A ואני מעדיף את עדותה על פני זו
- 2 של פלוגית, שהותירה עלי רושם לא אמין, לא רק בענין זה.
- 3 22. את הצוואה האחרונה ערך עו"ד B. עו"ד B העיד כי מי שפנתה אליו זו פלוגית (לא המנוח)
- 4 אשר אמרה לו כי האב לא הבין על מה חתם, כאשר חתם בפני עו"ד A על הצוואה הקודמת
- 5 חודש וחצי קודם לכן.
- 6 עו"ד B שוחח עם האב וגם זה אמר לו שלא הקריאו לו את הצוואה ולא הבין על מה חתם.
- 7 הדבר נראה תמוה לעו"ד ולכן ביקש לראות את הצוואה הקודמת. לדבריו, האב הסביר לו
- 8 שרוצה להוריש כל רכושו לפלוגית בלבד, כי היא היחידה מכל ילדיו שמטפלת בו.
- 9 23. עו"ד B תיאר כיצד קיבל את כל הנתונים בטלפון ובפקס, הכין את הצוואה והגיע לבית של
- 10 פלוגית, שם פגש במנוח והחתימו על הצוואה, יחד עם שותפו למשרד, עו"ד C.
- 11 24. פלוגית נחקרה בבימ"ש מייד אחרי עדותו של עו"ד B וC ועדותה שונה במקצת: אין מחלוקת
- 12 שפלוגית היא זו שפנתה לעו"ד B, אולם לטענתה הוא הגיע לביתה 3 פעמים ולא פעם אחת
- 13 כפי שהעיד עו"ד.
- 14 25. לטענתה, פלוגית לא ידעה מראש מה מתכוון אביה לרשום בצוואה, אולם לאחר שאבא חתם
- 15 על הצוואה, עוד באותו יום הוא נתן לה עותק של הצוואה.
- 16 26. אני לא מאמין לעדותה של פלוגית ואני סבור כי צוואתו האחרונה של האב נחתמה על ידו עקב
- 17 השפעה בלתי הוגנת של פלוגית.
- 18 27. מכל האמור לעיל עולה שמצבו הקוגניטיבי של האב היה ירוד ומדורדר וקל מאוד היה להשפיע
- 19 עליו.
- 20 האב התקשה לתפקד, עבר לגור אצל ביתו פלוגית והיה תלוי בה.
- 21 האב היה תלוי בביתו ונזקק לסיועה בניגוד למצבו בתקופה הקודמת לחודש ספטמבר 2015.
- 22 קודם לכן התנייע לבדו בקולנועית, גר לבדו, ערך את קניותיו בעצמו, נסע לבד לעורכת דינו
- 23 ולבית הכנסת.
- 24 אחרי שעבר לגור אצל פלוגית מיעט האב לצאת את ביתו ואפילו לחצר הבית לא היה יוצא
- 25 לבדו.
- 26 כשרצה להגיע לעו"ד A ביום 12.10.15 נזקק לליווי של פלוגית ובעלה וכשחתם על צוואתו
- 27 האחרונה לא יכול היה להגיע לעו"ד B וזה נאלץ להגיע לביתה של פלוגית.
- 28 28. כפי שתואר לעיל, הקשר של האב עם סביבתו ובעיקר עם ילדיו נותק מאז שעבר להתגורר אצל
- 29 פלוגית והיא זו שאחראית לניתוק הקשרים.
- 30 29. בסמוך לאחר שעבר לגור בביתה, השתלטה פלוגית על חשבון הבנק של האב והשתמשה בו
- 31 לצרכיה האישיים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 1537-05-17 פלוגית ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

30. האב היה מטופל משך שנים ע"י עו"ד A, אצלה עשה את כל צוואותיו, ולפתע, בצוואה
האחרונה, בה הוא מוריש את כל עיזבונו לפלוגית בלבד, הוא בוחר בשירותיו של עו"ד אחר,
שאינו מכיר, שנבחר ע"י ביתו פלוגית אשר מבקשת להשמיד כל זכר לצוואותיו הקודמות של
האב.

31. עדותה של פלוגית אינה אמינה עלי, ניתן לראות מפרוטוקול הדיון שהיא מתחמקת מלהשיב
לשאלות עליהן נשאלה ומנסה להיעזר בעורכות דינה במהלך חקירתה הנגדית.

32. לאור כל האמור לעיל אני פוסק שהצוואה אינה משקפת את רצונו האמיתי של האב והיא
נחתמה ע"י המנוח עקב השפעה בלתי הוגנת של פלוגית עליו. לפיכך, ההתנגדות מתקבלת
ומבקשת הקיום גב' פלוגית תישא בהוצאותיה ותשלם למתנגדים יחד ולחוד 60,000 ₪.

33. פסק הדין מותר לפרסום ללא פרטים מזהים.

המזכירות תסגור את התיק.

ניתן היום, ל' ניסן תשפ"א, 12 אפריל 2021, בהעדר הצדדים.

ליאור ברינגר, שופט